

Vasthouden van mineralen met een groenbemester of vanggewas voorkomt verliezen en betekent dat minder aanvoer van stikstof in de volgteelt nodig is

Maatregelen rond nitraat op een rij

Sinds het verschijnen van het ontwerp 7^e Actieprogramma Nitraatrichtlijn, ruim twee jaar geleden, is er veel discussie geweest over stikstofuitstoot en nitraatuitspoeling. Inmiddels is het definitieve Actieprogramma in werking getreden en zijn de maatregelen merkbaar voor telers op zand- en lössgronden.

Het is met name de '1-oktober-maatregel' die in deze gebieden actueel is. De beslissing om suikerbieten pas vanaf 1 november te beschouwen als wintergewas maakt de regels ingewikkelder. Vanaf 1 november kunnen suikerbieten zonder gevolgen geroid worden. De inzaaiverplichting van een vanggewas, bedoeld om nitraatuitspoeling in de winter te beperken, geldt vanaf 1 oktober, maar niet meer bij oogst vanaf 1 november. Wanneer in oktober is geroid, leidt dat echter tot een korting op de stikstofgebruiksruimte van 5 of 10 kg per hectare, omdat niet tijdig een vanggewas kan worden ingezaaid. Als geen vanggewas wordt ingezaaid bij de oogst voor november wordt de gebruiksruimte met 20 kg gekort.

Gebruiksruimte

In de wetgeving wordt de gebruiksruimte over het gehele bouwplan berekend. Vervolgens kan de totale stikstofruimte naar eigen ervaring en inzicht over het areaal verdeeld worden. Doordat de gebruiksnormen op de zuidelijke zand- en lössgronden in 2015 al met twintig procent zijn afgenomen, ligt de norm op een deel van de percelen onder het landbouwkundig advies. Daar komt nog bij dat in de zogeheten 'nutriëntenverontreinigde gebieden' vanaf 2025 een korting van 20 procent wordt ingevoerd. Daardoor is het nog belangrijker geworden om de beschikbare ruimte efficiënt te benutten in de gewassen die hier het meeste baat bij hebben. Een extra korting door het rooien van

suikerbieten in oktober betekent nog meer druk op de gebruiksruimte.

Gewasrespons

Suikerbieten vertonen vooral bij de eerste vijftig kilogram stikstof die wordt gegeven een sterke gewasreactie. Daarboven zwakt de stijging van het saldo af door een

Verantwoordelijkheid van deze rubriek

Postbus 20
4670 AA Dinteloord
0165-516 070
irs@irs.nl
www.irs.nl

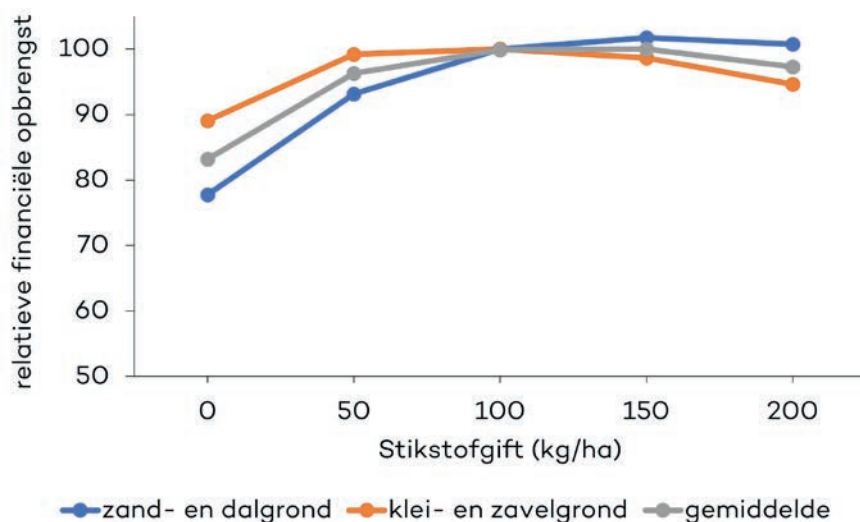
Eindredactie
Jurgen Maassen

combinatie van een teruglopend suikergehalte en een langzamer stijgend wortelgewicht. In figuur 1 is het verloop van de financiële opbrengst bij verschillende stikstofgiften te zien. Deze gegevens zijn gebaseerd op proeven die door IRS zijn aangelegd. Gemiddeld ligt de optimale stikstofgift, uitgaande van de financiële opbrengst, tussen de 50 en 150 kilogram per hectare. Dat betekent dus dat het advies sterk varieert tussen percelen. Een Nmin-monster is de basis voor de berekening van de optimale gift. Wordt er op dit advies 5 of 10 kilogram in mindering gebracht, dan heeft dit een beperkt effect op het saldo. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld aardappelen, waar een suboptimale stikstofgift verhoudingsgewijs meer opbrengst kost.

Maatregelen

Het oogstmoment van suikerbieten heeft nagenoeg geen effect op de risico's van nitraatuitspoeling. De hoeveelheid reststikstof die zich na de oogst nog in de grond bevindt, is bij een juiste bemesting niet hoger dan wanneer er geen stikstof aan de suikerbieten wordt gegeven. Een juiste bemesting betekent dat de gift wordt gebaseerd op het advies waarbij rekening is gehouden met de mineralisatie vanuit de grond. Dit betekent dat de nalevering uit organische mest, ook van voorgaande jaren, en uit groenbemesters en gewasresten in mindering wordt gebracht op de

De invloed van stikstof op de financiële opbrengst is grondsoort- en perceelsafhankelijk

adviesgift. De organisch gebonden stikstof in mest of bijvoorbeeld compost komt over meerdere jaren vrij. Wordt er regelmatig organische mest aangevoerd, dan stapelt deze organische stikstoffractie zich op en neemt de mineralisatie toe.

Nalevering

Een gedegen advies is cruciaal. Denk daarom in de winter na over het bemestingsplan en maak gebruik van de tools die beschikbaar zijn, zoals de stikstofapplicatie van IRS. Via de eerder genoemde nalevering uit mest en groenbemesters kan meer dan 50 kilogram stikstof beschikbaar komen voor het gewas. Een te lang

aanhoudende nalevering is echter nadelig voor de interne kwaliteit van de bieten. Dat maakt grasgroenbemesters of mest met een hoge C/N-verhouding ongeschikt voorafgaand aan de bietenteelt.

Bouwplan

Door een goede gewasrotatie en het op een juiste manier inzetten van organische mest en groenbemesters is het op bedrijfsniveau mogelijk om verliezen te reduceren. Over de hele rotatie kan dan aan de nitraatnorm worden voldaan.

André van Valen
specialist bemesting